

BÖLÜM 98

ÇOK YÖNLÜ GERİATRİK DEĞERLENDİRME

Çağlar COŞARDERELİOĞLU¹

GİRİŞ

Yaşlılık, insan yaşının ilerlediği, yaş ilişkili olarak hücresel, doku ve organ düzeyinde biyolojik fonksiyonların azaldığı ve bu fonksiyonel özelliklerin kaybı ile homeostazın kaybolduğu, iç ve dış strese uyum sağlama yeteneğinin azaldığı ve bunlara bağlı olarak eşlik eden sağlık problemlerinin ve mortalitenin arttığı dönemdir.

Tüm Dünya ve Türkiye’de 65 yaş ve üstü nüfus giderek artmaktadır. Türkiye’de yaşlı nüfus son 5 yılda %21,9 artarken, yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2014 yılında %8 iken, 2019 yılında %9,1’e yükselmiştir. Bu oranın Türkiye için 2060 yılında %22,6’ya yükselmesi öngörülmektedir. Tüm Dünya’da ise buna paralel şekilde bu oranın 2050’de %15,6’ya yükselmesi beklenmektedir. Yaşlı nüfusun artması ile sağlık hizmetlerinin yaşlı nüfus tarafından kullanımı da artmaktadır. Yaşlanma, çok katmanlı ve kompleks bir biyo-

lojik süreçtir. Yaşlıları değerlendirirken, her kronolojik olarak aynı yaştaki bireyin aynı özellikleri göstermediğinin düşünülmesi ve her yaşlıya kendine özel yaklaşımın sağlanabilmesi, fonksiyonelliğin ve hayat kalitesinin artırılması açısından yaşlının kapsamlı şekilde ele alınması ve kırılganlık gibi geriatrik sendromların tanınması oldukça önemlidir. Ayrıca, yaşlı popülasyona yapılacak her türlü medikal ve cerrahi girişim öncesi riski belirlemek ve en aza indirmek için uygun önlemlerin alınması açısından değerlendirilmesi de gözden kaçmamalıdır. Yaşlı popülasyonu değerlendirirken eşlik eden hastalıklar, fonksiyon kayıpları ve sosyal durum gibi çok katmanlı ve karmaşık birçok faktör göz önünde bulundurulmalı, bu nedenlerle yaşlı nüfusa sağlanan sağlık hizmetleri popülasyonun kalından farklı olmalıdır.

İşte bu noktada yaşlı bireylere doğru yaklaşımı sağlamak için kronolojik yaş ve hastalık tabanlı bir yaklaşım yerine yaşlı bireyleri

¹ Uzm. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi İç Hastalıkları AD., Geriatri BD., caglarcosar@gmail.com

SONUÇ

Çok yönlü geriatrik değerlendirme, yaşlıyı tüm yönleri ile ele alarak hayat kalitesini ve fonksiyonelliğinin arttırılmasını amaçlar. Yaşlı nüfusun Dünya'da ve Türkiye'de giderek artması ile yaşlı hastaların doğru şekilde ele alınması ve kişiye özel hastalıklardan korunma planının çizilmesi, erken tanı koyulması ve tedavi protokolünün oluşturulmasında oldukça önemli bir yere sahiptir.

KAYNAKLAR

1. Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology - 7th Edition. <https://www.elsevier.com/books/brocklehursts-textbook-of-geriatric-medicine-and-gerontology/fillit/978-1-4160-6231-8>. Accessed September 23, 2020.
2. Ellis G, Gardner M, Tsiachristas A, et al. Comprehensive geriatric assessment for older adults admitted to hospital. *Cochrane Database Syst Rev*. 2017;9:CD006211. doi:10.1002/14651858.CD006211.pub3.
3. Garrard JW, Cox NJ, Dodds RM, Roberts HC, Sayer AA. Comprehensive geriatric assessment in primary care: a systematic review. *Aging Clin Exp Res*. 2020;32(2):197-205. doi:10.1007/s40520-019-01183-w.
4. Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology, 7e | AccessMedicine | McGraw-Hill Medical. <https://accessmedicine.mhmedical.com/book.aspx?bookID=1923>. Accessed January 15, 2021.
5. Lee H, Lee E, Jang IY. Frailty and Comprehensive Geriatric Assessment. *J Korean Med Sci*. 2020;35(3):e16. doi:10.3346/jkms.2020.35.e16.
6. Libertini G. Aging Definition. In: Gu D, Dupre ME, eds. *Encyclopedia of Gerontology and Population Aging*. Cham: Springer International Publishing; 2019:1-10. doi:10.1007/978-3-319-69892-2_29-1.
7. Parker SG, McCue P, Phelps K, et al. What is Comprehensive Geriatric Assessment (CGA)? An umbrella review. *Age Ageing*. 2018;47(1):149-155. doi:10.1093/ageing/afx166.
8. Parker SG, McLeod A, McCue P, et al. New horizons in comprehensive geriatric assessment. *Age Ageing*. 2017;46(5):713-721. doi:10.1093/ageing/afx104.
9. Rudnicka E, Napierała P, Podfigurna A, Męczyński B, Smolarczyk R, Grymowicz M. The World Health Organization (WHO) approach to healthy ageing. *Maturitas*. 2020;139:6-11. doi:10.1016/j.maturitas.2020.05.018.
10. Sahin S, Tasar P, Baybaş B, et al. Kapsamlı Geriatrik Değerlendirmede İnterdisipliner ve Multidisipliner Ekip Kavramları. April 2019.
11. Türkiye İstatistik Kurumu, İstatistiklerle Yaşlılar, 2019. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33712>. Accessed September 22, 2020.
12. Yavuzer H, Cengiz M. Çok Yönlü Geriatrik Değerlendirme. *Türkiye Klin İç Hastalık Derg*. 2016;1(1):17-23. doi:10.5336/intermed.2015-45643.